

Notulen van het verhandelde in de algemene vergadering van Aandeelhouders van Koninklijke DSM N.V., gevestigd te Heerlen, gehouden op woensdag 8 mei 2019 om 14:00 uur in het hoofdkantoor van de vennootschap, Het Overloon 1 te Heerlen.

Voorzitter: R.J. Routs, voorzitter van de Raad van Commissarissen.
Secretaris: L.I. van den Broek, secretaris van de vennootschap.

1. Opening

De voorzitter heet alle aanwezigen van harte welkom. De voorzitter meldt dat de voltallige Raad van Commissarissen en de voltallige Raad van Bestuur aanwezig zijn, evenals mevrouw Erica Mann wiens benoeming als lid van de Raad van Commissarissen onder agendapunt 7.b. op de agenda staat. Hij geeft verder aan dat medewerkers van de afdelingen Corporate Control, Accounting, Legal, Investor Relations en Sustainability aanwezig zijn, evenals mevrouw Wiese, de heer Eykerman en de heer Van Leen als leden van het Executive Committee.

De voorzitter stelt vast dat de agenda met toelichting en de overige bescheiden op 26 maart 2019 aan de aandeelhouders beschikbaar zijn gesteld, onder andere door publicatie op de website van DSM, dat de registratiedatum voor de vergadering 10 april 2019 was en dat de vergadering bevoegd is om rechtsgeldige besluiten te nemen.

De voorzitter vermeldt dat de heer Weusten, van KPMG als externe accountant van DSM, aanwezig is om eventuele vragen over de accountantsverklaring betreffende de jaarrekening 2018 te beantwoorden. Dit is in lijn met de Nederlandse Corporate Governance Code. De heer Weusten zal een toelichting geven onder agendapunt 4.

De voorzitter deelt voorts mede dat de mogelijkheid bestond om notaris mr. J.J.C.A. Leemrijse als onafhankelijke derde voor de vergadering een volmacht en steminstructie te geven. Zij is ook aanwezig om erop toe te zien dat de vergadering verloopt met inachtneming van de wettelijke en statutaire voorschriften. Als de voorzitter later in de vergadering de gegevens ontvangt van de opkomst, deelt hij op verzoek van de notaris mede dat 3.058 aandeelhouders aanwezig ofwel vertegenwoordigd zijn. In totaal vertegenwoordigen zij een aandelenkapitaal van 152.878.420 aandelen, zijnde 69,24% van het stemgerechtigde kapitaal. De notaris heeft voor de diverse besluiten volmachten en steminstructies ontvangen voor in totaal 152,653,286 aandelen ofwel 99,85% van het ter vergadering aanwezige kapitaal.

De voorzitter behandelt voorts een aantal huishoudelijke punten.

De voorzitter vraagt daarna een moment stilte voor de heer José Armani Gomez de Freitas die tijdens zijn werkzaamheden als contractor voor DSM in Pécem, Brazilië, door een tragisch ongeval om het leven is gekomen.

Na een korte stilte vervolgt de voorzitter met de behandeling van agendapunt 2.

2. Jaarverslag van de Raad van Bestuur over 2018

De voorzitter feliciteert de heer Sijbesma, zijn team en al het personeel van DSM met de resultaten over het jaar 2018 en de eerste periode van 2019. Hij verwijst tevens naar de afronding van de succesvolle strategieperiode 2016-2018 die een sterke basis heeft gelegd voor verdere groei van DSM. Hij constateert dat DSM bekend staat als één van de duurzaamste bedrijven ter wereld dat het nemen van maatschappelijke en milieuverantwoorde keuzes koppelt aan excellente bedrijfsvoering. Innovatie speelt daarbij een cruciale rol, met projecten zoals Clean Cow, Veramaris, Stevia en Niaga. De voorzitter bedankt daarom de heer Van Leen die binnenkort afscheid neemt van DSM, voor zijn werk op het gebied van innovatie, technologie en wetenschap. Hij wenst zijn opvolgster, mevrouw Malarkey, alle succes. De voorzitter geeft vervolgens het woord aan de heer Sijbesma voor een toelichting op het jaarverslag van de Raad van Bestuur.

De heer Sijbesma verwelkomt de aanwezigen. Hij laat zijn presentatie voorafgaan door een filmpje waarin de ontwikkeling en transformatie van DSM en haar productportfolio centraal staan. De heer Sijbesma geeft vervolgens een presentatie over de stand van zaken bij DSM en in het bijzonder de

resultaten behaald in 2018. Deze presentatie is als download [op de webpagina van de algemene vergadering](#) te vinden.

De heer Sijbesma begint zijn presentatie met een cijfermatig overzicht van DSM in 2018 (*Introduction - attractive portfolio*). In het vervolg van zijn presentatie bespreekt hij deze onderdelen in meer detail. Van de omzet wordt ongeveer 45% gegenereerd in de opkomende economieën en 55% in de rest van de wereld. Ongeveer 20% van de omzet komt uit innovatie voort; dit is omzet die is gegenereerd door middel van producten en oplossingen die in de laatste vijf jaar zijn geïntroduceerd. Over de afgelopen vijf jaar is gemiddeld ongeveer 5% van de omzet geïnvesteerd in onderzoek en ontwikkeling (R&D). Daarnaast noemt hij dat de strategie van DSM is afgestemd op de duurzame ontwikkeldoelen van de Verenigde Naties (*UN Sustainable Development Goals (SDGs)*) en de wereldwijde trends. Vermeldenswaardig op het gebied van duurzaamheid is o.a. dat DSM een kredietovereenkomst is aangegaan waarbij de rente gekoppeld is aan de prestaties op het gebied van de uitstoot van broeikasgassen, dat DSM *science-based targets (SBTs)* toepast die zijn gebaseerd op de Parijsdoelstellingen, dat DSM 8% minder broeikasgassen uitstoot, dat DSM 41% van haar ingekochte elektriciteit uit hernieuwbare bronnen haalt en dat DSM transparant is over hoe het klimaat impact heeft op de bedrijfsvoering (de acties in het kader van de *Task Force on Climate-related Financial Disclosures*). Verder is 62% van de omzet behaald door producten die een duidelijk minder grote milieubelasting of een duidelijk voordeel voor de maatschappij hebben ten opzichte van vergelijkbare producten van concurrenten, zogenaamde '*Brighter Living Solutions*'.

De heer Sijbesma geeft voorts aan dat DSM zich heeft ontwikkeld van een kolenmijnbedrijf, in een chemiebedrijf en nu in een *science-based* bedrijf dat staat voor '*Bright Science*'. DSM's portfolio bestaat tegenwoordig voor twee derde uit *Nutrition* (voedingsingrediënten voor mens en dier) en voor één derde uit *Materials* (hoogwaardige materialen). Hij laat aan de hand van een overzicht zien dat DSM hierdoor actief is in verschillende eindmarkten.

Hij vervolgt met een bespreking van de wereldwijd sterke positie van *Nutrition*. DSM's *Nutrition* producten worden geproduceerd voor wereldwijde distributie (*global products*). Op lokaal niveau worden deze producten vaak verder bewerkt en bijvoorbeeld als customized pre-mixes verkocht (*local solutions*). DSM onderscheidt zich van haar concurrenten door zowel ingrediënten als halffabrikaten (*solutions*) aan te bieden.

De heer Sijbesma bespreekt vervolgens de positie van *Materials*. *Materials* richt zich met producten in *Improved Health & Living*, *Green Products & Applications* en *New Mobility & Connectivity* op belangrijke trends in groeimarkten waar DSM in staat is waarde toe te voegen.

De heer Sijbesma vervolgt met het tweede deel van zijn presentatie (*2018 - Highlights of another successful year*), om te beginnen met de financiële resultaten. Hij stelt vast dat de omzet € 9.276 miljoen bedroeg, en gecorrigeerd voor het tijdelijke zogenaamde vitamine-effect ten gevolge van het uitvallen van een fabriek van een concurrent, € 8.852 miljoen. De brutowinst (*Adj. EBITDA*) bedroeg € 1,822 miljoen, en gecorrigeerd voor het vitamine-effect: € 1.532 miljoen (*Adj. EBITDA*). Het rendement op geïnvesteerd vermogen (*return on capital employed (ROCE)*) is wederom gestegen en uitgekomen op 16,8%, en gecorrigeerd voor het vitamine-effect 13,3%. Voorts is de netto schuld (*net debt*) afgenomen tot € 113 miljoen.

De heer Sijbesma bespreekt achtereenvolgens de resultaten van *Nutrition* en *Materials*. Hij benoemt dat de omzet van *Nutrition* en *Materials* organisch is gegroeid met 7% respectievelijk 5%, wat in beide gevallen ruim boven de marktgroei is. Verder is de brutowinst (*Adj. EBITDA*) met 6% respectievelijk 5% gegroeid. Deze getallen zijn gecorrigeerd voor het zogenaamde vitamine-effect. De heer Sijbesma focust vervolgens op de medewerkers van DSM. DSM heeft 23.000 zeer gemotiveerde medewerkers. De medewerkersbetrokkenheidsscore is dit jaar toegenomen tot 76%, en er is grote voortgang gemaakt op het terrein van diversiteit, zowel in gender- als nationaliteitsverhoudingen. Zo is bijvoorbeeld 43% van de leden in het Executive Committee en - als deze vergadering instemt met de (her)benoemingen - de helft van de leden van de Raad van Commissarissen vrouw. Tot slot, merkt hij op dat DSM blijft werken aan het verhogen van de

veiligheid; de veiligheidsmaatregelen zijn eind 2018 en begin 2019 verder aangescherpt. Dit blijft een punt van continue aandacht.

De heer Sijbesma sluit dit onderdeel van zijn presentatie af door te noemen dat DSM trots is op de prijzen die DSM ontvangt voor het duurzaamheidsbeleid alsmede voor de externe erkenning hiervoor die mede tot uiting komt in verschillende duurzaamheidsranglijsten waaronder de *Fortune's Change the World List*.

In het derde deel van zijn presentatie (*Strategy 2018 – successfully delivered*) gaat de heer Sijbesma in op de strategie en doelen voor de afgeronde strategieperiode 2016-2018 en de daarbij behorende resultaten. Hij laat zien dat de bruto winst (*Adj. EBITDA*) in die periode elk jaar met gemiddeld 13% is gegroeid, en dat het rendement op geïnvesteerd vermogen (*return on capital employed (ROCE)*) in diezelfde periode bijna is verdubbeld. Verder is de omzet in *Nutrition* en *Materials* met gemiddeld 5-7% per jaar gegroeid, wat ruim boven de marktgroei is. In het eerste kwartaal van 2019 is deze groei nog steeds zichtbaar voor *Nutrition* maar vanwege de economische marktomstandigheden niet meer voor *Materials*. Tot slot geeft hij aan dat het jaarlijks dividend in lijn met het dividend beleid sinds 2011 is gestegen van € 1,45 naar € 2,30 per aandeel, en ook de aandelenkoers sterk is gestegen in de afgelopen drie jaar.

De heer Sijbesma vervolgt met het vierde deel van zijn presentatie (*Strategy 2021 Growth & Value – Purpose led, Performance driven*) waarin hij de activiteiten van DSM nader toelicht en waarin hij het belang van duurzame waardecreatie onderstreept. Hij geeft aan dat duurzaamheid en financiële resultaten steeds meer samen gaan, en laat dit zien aan de hand van een grafiek waarin de uitstoot van broeikasgassen en de aandelenkoers van DSM tegen elkaar zijn afgezet voor de periode 2007 tot en met 2019; hieruit blijkt dat de uitstoot van broeikasgassen met bijna de helft is afgenomen terwijl de aandelenkoers bijna verdrievoudigd is.

Hij vervolgt met een uitleg van de strategie voor de periode 2019-2021. Het doel is te opereren op drie focus-gebieden en de snijvlakken van die gebieden: *Nutrition & Health, Climate & Energy* en *Resources & Circularity*. Die laatste twee worden ook wel *Sustainable Living* genoemd. De strategie voor 2019-2021 moet leiden tot nog meer duurzaamheid, nog meer medewerkersbetrokkenheid en daarmee uiteindelijk verdere groei. Voor de periode 2019-2021 is deze strategie vertaald in twee financiële targets, bestaande uit een jaarlijkse groei van de brutowinst (*Adj. EBITDA*) met een hoog single digit percentage en een jaarlijkse gemiddelde groei van de *Adj. Net Operating Free Cash Flow* van ongeveer 10%. Om deze twee financiële targets te halen is een aantal onderliggende ambities geformuleerd. Met verwijzing naar de informatie in zijn presentatie geeft hij aan dat dit ambities zijn ten aanzien van de omzet, de brutowinstmarge (*Adj. EBITDA margin*), het werkkapitaal, de investeringsuitgaven (*capex*), het rendement op geïnvesteerd vermogen (*return on capital employed (ROCE)*) en de netto winst per aandeel (*Adj. earnings per share*).

De heer Sijbesma maakt vervolgens van de gelegenheid gebruik het belang van innovatieprogramma's te benadrukken en vertelt over een aantal grotere projecten. Veramaris (voorheen ook wel Green Ocean genoemd) is een samenwerking met Evonik waar gewerkt wordt aan de productie van visolie uit natuurlijke algen die kan worden gebruikt om kweekvis te voeden. Daarna vertelt hij over Clean Cow dat nu in de test- en registratiefase zit. Met behulp van een veevoeringrediënt kan de methaanuitstoot van koeien met ongeveer 30% worden verminderd. De heer Sijbesma vervolgt met een uitleg over Avansya, een samenwerking met Cargill voor de productie van natuurlijke zoetstoffen (stevia) door middel van fermentatie. Hij noemt tot slot het Niaga-project waarbij een technologie is ontwikkeld op basis waarvan een 100% recyclebaar tapijt kan worden gemaakt met 90% minder energiegebruik.

De heer Sijbesma sluit zijn presentatie af met een terugblik op de resultaten van DSM in het eerste kwartaal van 2019 (*First quarter 2019 – A good start of the year*). DSM is 2019 goed begonnen, met een omzetgroei van 3% en een winstgroei van 10% (zie de presentatie van de heer Sijbesma voor details over deze percentages in relatie tot 2018). *Nutrition* heeft het bijzonder goed gedaan, en *Materials* heeft ondanks de lastige economische situatie goed haar veerkracht en bestendigheid

laten zien. De operationele cash flow en de brutowinst (*Adj. EBITDA*) zijn toegenomen. Als gevolg van deze cijfers en de positieve verwachtingen voor de rest van het jaar heeft DSM de outlook voor geheel 2019 verhoogd. Hij besluit met een woord van dank aan de aandeelhouders voor hun steun. De voorzitter dankt de heer Sijbesma voor zijn presentatie en geeft de aandeelhouders de gelegenheid om vragen te stellen over agendapunt 2.

De heer Koster (Vereniging van Effectenbezitters) stelt drie vragen. In de eerste plaats vraagt hij of het target van de brutowinst marge (*Adj. EBITDA margin*) voor *Nutrition* zoals gepresenteerd bij de strategie update in 2018 niet te laag is omdat dit target nu al bijna is gehaald. Als hier kritisch naar wordt gekeken, welk target zou dan moeten worden gesteld? Ten tweede merkt hij op dat voor *Materials* een organische groei van 5% wordt verwacht. Hij vraagt of die 5% organische groei wel realistisch is aangezien *Materials* afhankelijk is van de vraag van de eindgebruiker zoals de auto-industrie. Ten derde vraagt hij of er bij de strategie-update is gekeken naar een splitsing van *Nutrition* en *Materials* omdat de divisies weinig synergie hebben en er voor *Materials* enkel budget is om vervangingsinvesteringen te doen en er geen fusie- en overnamebudget beschikbaar is. Hij vraagt derhalve waarom DSM niet investeert in *Materials* als deze divisie niet wordt afgesplitst, en indien er geen investeringen worden gedaan in *Materials* of dit gezien de huidige economische cyclus niet het juiste moment is om *Materials* te verkopen.

De heer Sijbesma is van mening dat een brutowinstmarge (*Adj. EBITDA margin*) (het percentage dat volgt uit de brutowinst gedeeld door de omzet) van iets meer dan 20% een juiste ambitie is om de gestelde financiële targets te halen. Een oneindige groei van de brutowinstmarge (*Adj. EBITDA margin*) is geen doel op zichzelf.

Mevrouw Matchett verduidelijkt dat één van de targets groei van de brutowinst (*Adj. EBITDA*) is. De eerder gepresenteerde slide laat de onderliggende ambities zien om de gestelde targets te bereiken. Uiteindelijk zijn innovatie, groei en dividend gebaseerd op omzet. Het is relatief eenvoudig de brutowinstmarge (*Adj. EBITDA margin*) te verbeteren zonder dat dat het juiste type groei tot stand brengt.

De heer Sijbesma vervolgt dat de Raad van Bestuur afgerekend dient te worden op de groei van de brutowinst (*Adj. EBITDA*) in absolute zin omdat deze uiteindelijk gekoppeld is aan de aandelenkoers. Hij herhaalt dat de onderliggende ambities zoals een verhoogde brutowinstmarge (*Adj. EBITDA margin*) en een bepaald kostenniveau, de elementen vormen om dat hoofddoel te bereiken. Ten aanzien van de tweede vraag reageert hij dat voor *Materials* een target is gesteld van 5% organische groei, ofwel een organische groei ruim boven de markt. De heer Sijbesma legt uit dat dit target in juni 2018 is neergelegd toen de marktsituatie er nog anders uitzag. Dat heeft ook tot gevolg dat *Materials* het gestelde target in het eerste kwartaal van 2019 niet haalt. Op dit moment is de omzet van *Materials* zelfs met ongeveer 5% gedaald, waarbij *Materials* het desondanks beter doet dan de markt. De heer Sijbesma geeft aan dat ondanks de veranderende marktomstandigheden de voor een langere periode gestelde targets niet worden aangepast en dat voorlopig wordt vastgehouden aan deze targets, waarbij de hoofddoelstelling verhoging van de absolute winst is.

De heer De Vreeze vult aan dat de bestaande markten van *Materials* een bepaalde groei hebben, die nu een aantal kwartalen beïnvloed lijken te zijn door voorraadverminderingen. Daar dient DSM doorheen te kijken. Voorts is de Raad van Bestuur van mening dat *Materials* sneller kan groeien dan de markt door zich te richten op nieuwe, sneller groeiende marktsegmenten. Voorbeelden hiervan zijn de verfmarkt waarbij de markt voor watergedragen verf sneller groeit dan die voor oplosmiddel houdende verf en de automarkt waar lichtgewicht en vervanging van metaal belangrijke onderwerpen zijn.

De heer Sijbesma antwoordt op de laatste vraag van de heer Koster dat de eindmarkten van *Nutrition* en *Materials* inderdaad verschillend zijn maar dat dat niet betekent dat er geen synergie is tussen de twee divisies. Hij verwijst naar een eerder gepresenteerd overzicht waarmee inzichtelijk is gemaakt hoe de verschillende technologische competenties van DSM, zowel voor *Nutrition* als voor *Materials*, elkaar versterken, en hoe deze technologieën in samenhang uitwerken. Daarnaast geeft het DSM op een aantal markten omvang en kritische massa om kosten te spreiden, en leidt de opleiding van mensen in verschillende expertises tot kruisbestuiving. Zolang DSM waarde kan

blijven toevoegen aan *Materials* en zolang DSM sneller kan groeien dan de markt, is DSM een goede eigenaar van de business. Hij merkt verder op dat DSM wel degelijk in *Materials* investeert, zowel in onderzoek en ontwikkeling (R&D), innovatieprogramma's als in overnames. DSM heeft wel aangegeven dat overnames overwegend in *Nutrition* zullen plaatsvinden omdat dit de grootste business is en daar meer overnamemogelijkheden worden gezien. De heer Sijbesma sluit overnames voor *Materials* echter niet uit. Hij sluit af met de opmerking dat de *Materials*-portfolio in zijn geheel meer opschuift en dat de onderwerpen die daarbij spelen overlap hebben met de onderwerpen die spelen bij *Nutrition*. Het opschuiven van de *Materials*-portfolio brengt deze dichter bij *Nutrition*.

De heer Vreeken (We Connect You, Public Affairs & Investor Relations) vermeldt dat er ondanks de enorme inzet van de heer Sijbesma, wereldwijd één miljoen planten en dieren dreigen te verdwijnen. Hij vraagt of DSM zich nog meer kan inzetten om dit te voorkomen. Hij gaat voorts kort in op de WakaWaka, op het gebruik van stoelverwarming en op circulair douchen. Tot slot vraagt hij de heer Sijbesma wat de kruisbestuiving is van zijn functie als lid van de raad van commissarissen van Unilever en als lid van de Raad van Bestuur van DSM.

De heer Sijbesma onderkent het belang van biodiversiteit en vindt het terecht dat de heer Vreeken daarvoor aandacht vraagt. Voor DSM is dit ook een aandachtspunt en DSM probeert dit wereldwijd breed te adresseren. Ten tweede geeft de heer Sijbesma aan te hebben ervaren dat stoelverwarming inderdaad goed werkt. Hij herinnert zich dat de heer Vreeken een pleitbezorger is van alternatieve wijzen waarop mensen zich kunnen verwarmen anders dan de kamertemperatuur te verhogen. Verder geeft hij aan bekend te zijn met het concept van circulair douchen maar dat het niet de *core business* van DSM is. Tot slot reageert hij dat hij inderdaad ook lid van de raad van commissarissen van Unilever is en dat Unilever een relatief kleine klant is van DSM. Vanwege zijn betrokkenheid bij Unilever leert hij van de eindmarkten van DSM, en dat kunnen bruikbare achtergronden zijn.

Mevrouw Van Lamoen (Robeco, mede namens Achmea Investment Management, Menzis, NN Investment Partners en MN) complimenteert DSM in de eerste plaats met de prestaties van afgelopen jaar en stelt vervolgens drie vragen. In de eerste plaats merkt ze op dat duurzaamheid een drijvende kracht is voor DSM. DSM definieert vijf SDG's als meest relevant voor de organisatie. Voor de drie milieu-gerelateerde SDG's zijn numerieke targets opgesteld maar voor de andere twee SDGs is dit niet het geval. Mevrouw Van Lamoen vraagt hoe de impact voor SDG2 (*Zero Hunger*) en SDG3 (*Good Health and Wellbeing*) wordt gemeten en welke doelstellingen daar worden gehanteerd. Ze roept DSM op ook in de komende rapportage meer inzicht te verschaffen in deze onderwerpen. Ten tweede heeft mevrouw Van Lamoen geconstateerd dat DSM door haar sterke financiële prestaties ruimte creëert op de balans, en dat er daarom een aandeleninkoopprogramma van 2,6 miljoen aandelen is gestart per 1 april 2019. Ze vraagt of DSM kan aangeven wat de prioriteiten zijn voor de balans na afloop van het aandeleninkoopprogramma, en wat de verhouding in prioriteit is tussen organische groei, M&A en verdere aandeleninkoopprogramma's. Ten derde vraagt mevrouw Van Lamoen of DSM een toelichting kan geven op de ambitie het werkkapitaal te verminderen. Ze begrijpt dat de doelstelling is dit met 50 basispunten te verminderen tot 16%.

De heer Sijbesma reageert dat DSM als doelstelling heeft maatschappelijk verantwoord ondernemen te integreren in de mainstream business en dit niet als een aparte activiteit ziet. De mainstream business is daarop ook ingesteld. DSM heeft vijf kern-SDGs uitgekozen waarop gefocust wordt en die worden zoveel mogelijk numeriek gemaakt. Voor SDG2 (*Zero Hunger*) en SDG3 (*Good Health and Wellbeing*) zijn geen numerieke doelstellingen gesteld maar het is wel mogelijk om aan de hand van resultaten te meten wat de impact is. Hij legt dit uit aan de hand van de 32 miljoen mensen die het Wereldvoedselprogramma jaarlijks van verantwoorde voedselhulp voorziet (versterkt met DSM voedingsingrediënten), en aan de hand van het 'Africa Improved Foods' project in Kigali, Rwanda, waarvan DSM één van de partners is. De fabriek in dit project verwerkt lokale producten voor de lokale bevolking om mensen te helpen zelfvoorzienend te worden. Dit project is begonnen met negenduizend boeren en dat zijn er nu vijftienduizend. Van dit project

profiteren in totaal anderhalf miljoen mensen. Al met al concludeert hij dat er geen numerieke doelstellingen zijn maar dat er cijfers zijn waaruit het succes van het beleid blijkt.

Mevrouw Matchett licht toe dat de doelstelling in de vorige strategische periode was om de werkkapitaal/omzet-ratio onder de 20% te brengen. Die doelstelling is bereikt met een ratio van 19%. Voor de toekomst bestaat de ambitie om deze door middel van efficiëntieverbeteringen nog verder naar beneden te brengen tot 16%. Als achtergrond bij het aandeleninkoopprogramma legt mevrouw Matchett uit dat DSM 'investment grade' wil blijven. Mede in verband met de financiële gezondheid van DSM, de groei die DSM denkt te kunnen genereren en de groeimarges die zijn bereikt, is DSM in staat om financiële rendementen en liquiditeit te genereren en tegelijkertijd flexibiliteit te houden voor innovatieprojecten en overnames. Mevrouw Matchett bespreekt dat DSM genoeg ruimte heeft om een deel van de liquide middelen terug te geven aan de aandeelhouders en daarom in april een aandeleninkoop programma is gestart voor een totaal van €1 miljard.

De heer Stevense (Stichting Rechtsbescherming Beleggers) heeft eveneens drie vragen. Ten eerste vraagt hij naar de plannen om DSM op te splitsen, in *Nutrition* en *Materials*. Ten tweede merkt hij op dat DSM de afgelopen jaren veel heeft gedaan aan R&D. Hij wil weten of dat de komende jaren zo zal blijven, of dat de focus minder op R&D zal liggen en meer op geld verdienen aan de ontwikkelde producten. Tot slot vraagt hij wat de doelstellingen zijn met de overnames die DSM recent heeft gedaan.

De heer Sijbesma reageert dat zolang DSM waarde kan toevoegen aan de *Materials business*, en sneller kan groeien dan de onderliggende markten waarin *Materials* opereert, dat dat goed is. Hij herhaalt verder dat er meer synergie tussen *Nutrition* en *Materials* is dan ogenschijnlijk lijkt op basis van de eindmarkten, bijvoorbeeld op het gebied van klimaat, health, biomedische toepassingen, groene energie en biotechnologische kennis. Verder merkt hij nog op dat de portfolio van *Materials* steeds verder is opgeschoven naar het hoge waarde-segment, en daarmee naar producten die meer synergie hebben met *Nutrition*. DSM zal ook in de toekomst continu bezig blijven de portfolio van *Materials* verder te optimaliseren.

De heer Sijbesma vervolgt dat DSM moet blijven investeren in de toekomst. Het is niet de bedoeling R&D af te bouwen. Sommige innovatietrajecten duren lang waardoor het belangrijk is continu te blijven investeren. Na ontwikkeling moeten deze producten naar de markt. Hij vermeldt dat DSM een aantal grote innovatieprogramma's heeft die nu ver genoeg zijn ontwikkeld om in de komende jaren naar de markt te gaan en commercieel te gaan bijdragen aan het resultaat van DSM, zoals Clean Cow, Veramaris, Stevia en Niaga.

Tot slot legt de heer Sijbesma uit dat DSM zowel nieuwe producten ontwikkelt als licenties neemt op technologieën die derden hebben ontwikkeld. Dit zijn vaak technologieën die nog niet helemaal uitontwikkeld zijn en die DSM zelf verder ontwikkelt. Daarnaast neemt DSM af en toe kleine participaties in start-ups. Zo heeft DSM een venture fund dat participaties neemt in kleinere bedrijven die vaak iets met technologie te maken hebben. Deze participaties worden gericht gedaan in lijn met de strategie. Participaties komen niet in de plaats van R&D. Hij sluit af met de vermelding dat het soort licenties en participaties dat DSM neemt te maken moet hebben met de mainstream activiteiten van DSM.

Mevrouw Laskewitz (Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling) complimenteert DSM met de resultaten en vervolgt met drie vragen over duurzaamheid. In de eerste plaats benadrukt ze de waardering dat DSM goedgekeurde *science-based targets* heeft waarin DSM zich committeert aan CO₂-reductie in lijn met de Parijsdoelstellingen. DSM loopt ook voorop bij de '*Task Force on Climate-related Financial Disclosures*' (TCFD). Mevrouw Laskewitz vraagt wat de voornemens voor het komende jaar zijn. Vervolgens vraagt ze of DSM zich binnenkort kan committeren aan een leefbaar loon voor alle DSM medewerkers en de toeleveringsketen. Tot slot vraagt Mevrouw Laskewitz of DSM, met het oog op SDG12 (Duurzame productie en consumptie) op korte of bepaalde termijn ook 100% circulair kan zijn.

Mevrouw Matchett reageert dat DSM hard werkt om binnen drie jaar als één van de eerste bedrijven cijfers bekend te maken met betrekking tot TCFD. Mevrouw Matchett geeft aan dat het moeilijk is

cijfers te geven voor TCFD met betrekking tot de toekomst. Zo is het moeilijk om te bepalen wat er gebeurt als er 2% temperatuurstijging is, en wat dit betekent voor DSM en de markten waarin DSM opereert. Omdat samenwerking belangrijk is, heeft de World Business Council for Sustainable Development (WBCSD) de opdracht gekregen om bepaalde sectoren te helpen transparantie te omarmen, en in één van die sectoren is DSM actief. DSM werkt daarom samen met een aantal organisaties om een strategie op dit terrein te bepalen. Mevrouw Matchett geeft ook aan dat ze voorzitter is van de CFO Leadership Group for Sustainability die samenwerkt om op de juiste consequenties te sturen. Daarnaast is rapportage over duurzaamheid nu ook een vereiste geworden, waardoor het onderwerp meer besproken wordt. Desondanks is er nog veel te doen om de gevolgen van klimaatverandering voor ondernemingen in te schatten.

De heer Sijbesma antwoordt verder dat het beleid van DSM is om op alle plaatsen in de wereld een leefbaar loon te betalen, ongeacht het betreffende land en de lokale gebruiken. Hij legt uit dat veel landen in de wereld geen minimumloon kennen. DSM werkt op dit moment aan een analyse van de wereldwijde data om te kunnen vaststellen dat DSM ook daadwerkelijk wereldwijd een leefbaar loon betaalt. De resultaten van die analyse worden uiterlijk begin volgend jaar verwacht. Mevrouw Wiese (Chief HR Officer, DSM) bevestigt dat deze analyse momenteel wordt verricht zodat hopelijk over 2020 DSM's external auditor KPMG het 'leefbaar loon' kan verifiëren in het kader van diens assessment van DSM's duurzaamheidsperformance (de zogenaamde *reasonable assurance die KPMG dit jaar voor het eerst heeft afgegeven*).

Ten aanzien van SDG12 (Duurzame productie en consumptie) legt de heer Sijbesma uit dat uiteindelijk via *design change* bijna alle producten zo kunnen worden ontwikkeld en geproduceerd dat grondstoffen circulair gebruikt kunnen worden. DSM werkt hiervoor samen met de WBCSD en heeft op dit terrein zelf ook een aantal projecten lopen, zoals recyclebare tapijten en tweede generatie biobrandstoffen. De heer Sijbesma sluit af dat DSM zich ervoor blijft inzetten zo duurzaam mogelijk te produceren.

De heer Spanjer heeft vernomen dat DSM een gerechtelijke procedure heeft verloren ten aanzien van patentnummer 808 en veroordeeld is tot betaling van een bedrag van € 546.597 aan gerechtskosten en tot het versturen van een excuusbrief. De heer Spanjer wil graag weten wat de rol van de Raad van Commissarissen is geweest en hoeveel reputatieschade dit DSM heeft gekost. Ten tweede citeert de heer Spanjer dat in het jaarverslag staat: *"Dit stelt ons in staat om in de toekomst te investeren. Bijvoorbeeld, in nieuwe voedingsfaciliteiten in Polen en India."* Hij merkt op dat de voedsel- en warenautoriteiten in Polen en India mogelijk niet zo ontwikkeld zijn als in Nederland. Hij vraagt hoe DSM kan garanderen dat producten uit Polen en India veilig zijn. Tot slot herhaalt hij uit het jaarverslag dat DSM in de komende tijd ook zal investeren. De heer Spanjer vraagt waarin DSM investeringen wenst te doen.

De heer Sijbesma reageert dat DSM een geschil heeft gehad met Novozymes over patentnummer 808, en dat DSM dat proces uiteindelijk heeft verloren en de advocatenkosten heeft moeten betalen. Over de reputatieschade merkt hij op dat dit moeilijk in getallen is uit te drukken. Om de reputatie op het gebied van patenten te onderstrepen vertelt hij dat DSM een aanzienlijke technologie- en patentpositie heeft en in Nederland vaak ook de op één na grootste indiener van patenten is die ook worden toegekend. In Europa staat DSM in de top 20. Over de voedingsmiddelenfaciliteiten in Polen en India merkt de heer Sijbesma op dat DSM veel producten in eerste instantie voor de lokale markt produceert in overeenstemming met de lokale regels. Op het moment dat er export is dan zijn daaraan geen grote risico's verbonden omdat DSM wereldwijd dezelfde hoge standaarden heeft voor al haar faciliteiten.

De heer De Vreeze antwoordt op de derde vraag dat Dyneema Heerlen en Greenville, Verenigde Staten van Amerika, zullen worden uitgebreid met een extra UD-lijn.

De heer Collignon stelt de volgende vragen. Ten eerste merkt hij op dat hij drie weken geleden om een gedrukt exemplaar van het jaarverslag heeft gevraagd, maar deze gisteren pas heeft ontvangen. Hij vraagt of het jaarverslag volgende keer eerder kan worden toegestuurd. De heer Collignon vraagt voorts hoe de spreiding van de productiefaciliteiten van DSM wereldwijd is.

De heer Sijbesma zegt toe te proberen de gedrukt exemplaren van het jaarverslag voortaan sneller toe te sturen. Hij vult aan dat het jaarverslag vanaf maart ook op de website van DSM beschikbaar is. Daarnaast reageert hij dat fabrieken wereldwijd verspreid zijn. DSM heeft meer dan 200 locaties. Het overzicht van 'Sales by Origin' zoals opgenomen in het jaarverslag geeft een indruk van de locaties van de fabrieken. Een overzicht van de spreiding van de fabrieken is te vinden op de website.

De heer Koster verwijst naar de volgorde van de *cash allocation policy* zoals opgenomen in de strategie-update uit 2018 waarbij het teruggeven van kapitaal aan de aandeelhouders de laagste prioriteit is toegekend. Hij vraagt of de Raad van Bestuur geen mogelijkheden ziet tot het doen van grotere overnames. Voorts merkt hij op dat de koersdoelen van veel analisten onder de huidige koers staan, en vraagt daarom of DSM haar aandelen wellicht tegen een te hoge prijs inkoop. De heer Koster vraagt verder of er is nagedacht over een superdividend of dat DSM toch kiest voor inkoop van eigen aandelen. Hij wil verder weten welke methodiek wordt gebruikt om in te schatten of een aandeleninkoop waarde zal creëren. Tot slot vraagt hij wat de oorzaak van de stijging van de voorraad bij Nutrition is.

Mevrouw Matchett reageert dat DSM in volgorde van prioriteit nadruk legt op autonome groei, het waarborgen van het dividendbeleid, fusie en overnames en tot slot het terugbetalen van kapitaal aan aandeelhouders. Bij het analyseren van de beschikbare opties eind 2018 was de Raad van Bestuur van mening dat het mogelijk is om het terugbetalen van kapitaal aan aandeelhouders te combineren met de andere drie opties. Het gaat niet om het realiseren van één van de opties; de opties bestaan naast elkaar, waarbij tegelijkertijd een goede flexibiliteit moet worden behouden voor autonome groei en voor niet-autonome groei. Ze antwoordt verder dat DSM voorzichtig is met de waardering van potentiële overnamekandidaten. Overnames moeten waarde creëren, en daarin wil DSM heel gedisciplineerd zijn. Dit betekent dat er veel werk wordt verricht en veel onderzoek wordt gedaan om er zeker van te zijn dat een eventuele overname in het belang van DSM en de aandeelhouders zal zijn. Ten aanzien van de inkoop van aandelen merkt mevrouw Matchett op dat deze wordt gedaan vanuit de kracht van het bedrijf. Daarbij wordt rekening gehouden met het rendement op geïnvesteerd vermogen (*return on capital employed* (ROCE)) en het behoud van flexibiliteit om te investeren in innovatie en autonome groei. De Raad van Bestuur is er zeker van dat de inkoop van aandelen de juiste weg is, ook met de huidige aandelenkoers. Ze geeft geen oordeel over een passende aandelenkoers; dat laat zij over aan de aandeelhouders.

Ten aanzien van de derde vraag reageert mevrouw Matchett dat 2018 een ongebruikelijk jaar was voor Nutrition vanwege het tijdelijke vitamine-effect. Dit leidde tot dusdanige verkoopbewegingen dat hogere voorraden zijn aangehouden. Ze sluit af met de opmerking dat de ambitie is om de ratio tussen werkkapitaal en omzet te verlagen.

De heer Sijbesma vult aan dat aandeleninkoopprogramma's inderdaad niet de grootste voorkeur hebben en deze daarom prioriteit nummer vier zijn. Tegelijkertijd geeft hij aan dat het een teken van kracht en vertrouwen is dat DSM deze vierde prioriteit heeft bereikt.

De voorzitter constateert dat er geen verdere vragen zijn en vervolgt met agendapunt 3.

3.a. Uitvoering bezoldigingsbeleid voor de Raad van Bestuur in 2018

3.b. Wijziging van het bezoldigingsbeleid voor de Raad van Bestuur

3.c. Wijziging van de bezoldiging van de Raad van Commissarissen

De voorzitter geeft het woord aan Mevrouw Van der Meer Mohr, voorzitter van de Remuneratiecommissie van de Raad van Commissarissen voor een korte toelichting op de uitvoering van het bezoldigingsbeleid voor de Raad van Bestuur over 2018, en op de voorgestelde aanpassingen van het bezoldigingsbeleid voor de Raad van Bestuur en het bezoldigingsbeleid en de voorgestelde aanpassingen van de bezoldiging van de Raad van Commissarissen.

Mevrouw Van der Meer Mohr vermeldt dat de bezoldiging van de Raad van Bestuur in 2018 is uitgevoerd conform het bezoldigingsbeleid zoals door de Algemene Vergadering in 2013 is

goedgekeurd. Ze vermeldt dat het basissalaris van de leden van de Raad van Bestuur per juli 2018 werd aangepast met 2,4% voor de voorzitter en 2,9% voor de andere twee leden, in lijn met de salarisontwikkeling in de vergelijkingsgroep van andere ondernemingen en de salarisontwikkeling van DSM executives in Nederland. De korte termijn variabele beloning over 2018 is vastgesteld. Ten aanzien van de lange termijn variabele beloning is 95% van de in 2015 voorwaardelijk toegekende aandelen in 2018 ook definitief toegekend.

De drie leden van de Raad van Bestuur hebben ieder de maximale 50% van hun bruto korte termijn variabele beloning over 2018 omgezet in aandelen die voor langere duur worden aangehouden. Mevrouw Van der Meer Mohr stelt vast dat de Raad van Commissarissen tevreden is dat alle leden van de Raad van Bestuur op substantiële wijze investeren in DSM-aandelen, uit eigen middelen en door omzetting van een deel van de korte termijn variabele beloning in aandelen die dan voor langere duur worden aangehouden. Op die wijze worden de lange termijn belangen van de aandeelhouders en de leden van de Raad van Bestuur op elkaar afgestemd. Voor meer informatie verwijst mevrouw Van der Meer Mohr naar het geïntegreerde jaarverslag.

Mevrouw Van der Meer Mohr vervolgt dat de Remuneratiecommissie van de Raad van Commissarissen het bezoldigingsbeleid heeft herzien met het doel om te bezien welke mogelijkheden er zijn om het bezoldigingsbeleid verder te vereenvoudigen ten behoeve van de transparantie, om de band tussen het bezoldigingsbeleid voor de Raad van Bestuur en de belangen van alle stakeholders van DSM te handhaven en waar mogelijk te versterken in het licht van het streven naar lange termijn waardecreatie en om talent voor het besturen van de onderneming aan te kunnen blijven trekken en te behouden.

De Raad van Commissarissen stelt onder agendapunt 3.b. slechts een aantal kleinere aanpassingen van het beleid voor omdat het huidige bezoldigingsbeleid voor de Raad van Bestuur al aan voornoemde doelstellingen voldoet. Mevrouw Van der Meer Mohr vervolgt met een korte bespreking van het huidige beleid en de elementen die ongewijzigd blijven. Daarna licht ze de voorgestelde aanpassingen op het bezoldigingsbeleid voor de Raad van Bestuur toe. Ten eerste wordt een vereenvoudiging van de systematiek ter vaststelling van de doelen en de onderlinge weging van korte en lange termijn variabele beloningscomponenten voorgesteld, zodat die steeds kunnen worden afgestemd op de strategische doelstellingen van DSM. Ten tweede wordt maximale transparantie betracht bij het geven van inzicht in de vaststelling en de realisatie van de doelen, met inachtneming van de bedrijfsgevoelige informatie. Ten derde wordt voorgesteld de periode waarvoor aandelen moeten worden aangehouden in lijn te brengen met de marktpraktijk van vijf jaren in totaal. Ten vierde wordt voorgesteld de norm voor het aandelenbezit van andere leden van de Raad van Bestuur dan de CEO te verhogen en ten aanzien van alle leden van de Raad van Bestuur de periode waarin het bezit kan worden opgebouwd in lijn te brengen met hun benoemingstermijn. Tot slot wordt voorgesteld om bij indiensttreding van een nieuw lid van de Raad van Bestuur een concurrentiebeding overeen te komen. Voor meer details verwijst mevrouw Van der Meer Mohr naar de toelichting op de agenda.

Mevrouw Van der Meer Mohr noemt verder dat onder agendapunt 3.c. wordt voorgesteld de bezoldiging van de leden van de Raad van Commissarissen aan te passen om recht te doen aan de toenemende complexiteit en de internationalisering van DSM en het daarmee samenhangende grotere tijdsbeslag voor de leden van de Raad van Commissarissen. Voor meer details verwijst mevrouw Van der Meer Moor eveneens naar de toelichting op de agenda.

De voorzitter geeft de aandeelhouders de gelegenheid om vragen te stellen over de agendapunten 3.a., 3.b. en 3.c.

Mevrouw Van Lamoen spreekt haar tevredenheid uit over het handhaven van de principes van het bestaande beleid, het streven naar vereenvoudiging en de voorgestelde aanpassing voor verhoging van de norm voor het aandelenbezit van de Raad van Bestuur. Ze noemt dat de Raad van Commissarissen flexibiliteit vraagt om de maatstaven voor de korte termijn bonus en voor de lange termijn bonus te kunnen aanpassen voor zover dat in lijn is met de strategische doelstellingen van DSM en lange termijn waardecreatie. Mevrouw Van Lamoen vraagt of de Raad van Commissarissen

duidelijk zou willen rapporteren over de gekozen maatstaven, doelstellingen en de prestaties in het jaarlijkse remuneratierapport. Daarnaast vraagt ze naar de duurzaamheidscriteria voor de lange termijn bonus. Ten aanzien van *'greenhouse gas efficiency improvement'* en *'energy efficiency improvement'* is aanzienlijk beter gescoord dan vorig jaar. Dit leidt tot maximale uitbetaling. Mevrouw Van Lamoen vraagt of dit een trend is of dat er sprake is van een eenmalige uitschieter, en of de Raad van Commissarissen kan uitleggen hoe de doelstellingen voor deze maatstaven worden bepaald.

Mevrouw Van de Meer Mohr erkent het belang van een transparante rapportage over de gekozen maatstaven, doelstellingen en de prestaties en laat weten zodanig te zullen blijven rapporteren. Ten aanzien van de duurzaamheidscriteria voor de lange termijn bonus reageert mevrouw Van de Meer Mohr dat ze tevreden is met de behaalde doelstellingen, en dat het feit dat de doelstelling zijn behaald, niet betekent dat de doelstellingen niet uitdagend waren. Ze benadrukt dat het stellen van de juiste doelstellingen een permanent onderwerp van aandacht is. De organisatie besteedt veel tijd en energie om in overleg met de business en experts op het gebied van de duurzaamheid de juiste doelstellingen te zetten.

De heer Spanier laat weten een probleem te hebben met de voorgestelde wijziging van de bezoldiging van de leden van de Raad van Commissarissen. Hij doet dit aan de hand van een vergelijking van de percentuele verhogingen van de bezoldiging van leden van de Raad van Commissarissen en de leden van de Raad van Bestuur.

Mevrouw Van der Meer Mohr legt uit dat de verhoging van de bezoldiging van de leden van de Raad van Commissarissen niet gaat om een jaarlijkse verhoging. Het betreft een aanpassing van de bezoldiging die eens in de drie jaar plaatsvindt. In de voorgaande jaren is deze bezoldiging niet gewijzigd. Ten aanzien van de wijzigingen zelf verduidelijkt mevrouw Van der Meer Mohr dat is gekeken naar bezoldiging van commissarissen van vergelijkbare bedrijven en naar de internationale samenstelling van de Raad van Commissarissen. Om de leden van de Raad van Commissarissen aan zich te blijven binden is het van belang dat DSM hen een bezoldiging toekent die vergelijkbaar is met andere bedrijven. Mevrouw Van der Meer Mohr sluit af met de mededeling dat de bezoldiging van de leden van de Raad van Commissarissen nog niet op de mediaan van de vergelijkingsgroep bestaande uit Nederlandse AEX-fondsen zit, en dat de verhoging daarom vergeleken met de vergelijkingsgroep relatief bescheiden is.

De heer Sijbesma vult ten aanzien van de beloning van de Raad van Bestuur aan dat de leden van de Raad van Bestuur tevreden zijn met hun beloning en de voorgestelde verhoging. Hij merkt verder op dat de Raad van Bestuur en DSM baat hebben bij een sterke Raad van Commissarissen, en dat hij erop hoopt dat de Raad van Commissarissen zodanig bezoldigd wordt dat DSM een sterke Raad van Commissarissen behoudt.

Mevrouw Van Haastrecht merkt op dat zij een vermeerdering van de hoeveelheid werk een oneigenlijk argument vindt om de bezoldiging van de Raad van Commissarissen te verhogen. Zij neemt waar dat iedereen in de veranderende samenleving meer lasten en taken krijgt toegekend.

De heer Koster vraagt waarom wordt voorgesteld de holding periode voor aandelen te verkorten van acht jaar naar vijf jaar. Hij vindt dit niet passen bij DSM en het streven naar duurzaamheid en lange termijn waardecreatie.

Mevrouw Wiese legt uit dat de manier waarop de vijf jaar holding periode momenteel wordt berekend anders is dan de manier waarop de rest van de markt dat doet. De markt neemt een drie jaar vesting periode plus twee jaar holding periode. Dit telt op tot vijf jaar in totaal. DSM neemt de vesting periode momenteel niet mee in de berekening en hanteert een holding periode van vijf jaar na afloop van een vesting periode van drie jaar. Het voorstel is om voortaan, net als andere bedrijven dat doen, een periode van in totaal vijf jaar te hanteren. Hiermee zal DSM tevens de koppeling tussen resultaat en de bijbehorende bezoldiging versterken.

De heer Sijbesma bedankt Judith Wiese voor haar uitleg en vult nog aan dat hij sinds hij CEO van DSM is, geen aandelen heeft verkocht en hij dat momenteel ook niet van plan is.

De voorzitter constateert dat er geen verdere vragen zijn en stelt daarop voor de voorstellen in stemming te brengen. De secretaris legt de stemprocedure uit.

De voorzitter gaat over tot de stemming over agendapunt 3.b., de wijziging van het bezoldigingsbeleid voor de Raad van Bestuur. De secretaris opent de stemming over punt 3.b. De secretaris constateert dat 97,48% voor het voorstel heeft gestemd en 2,52% tegen, zodat het is aangenomen. De voorzitter stelt vast dat het bezoldigingsbeleid voor de Raad van Bestuur is gewijzigd overeenkomstig het voorstel.

De voorzitter gaat over tot de stemming over agendapunt 3.c., de wijziging van de bezoldiging van de Raad van Commissarissen. De secretaris opent de stemming over punt 3.c.

De secretaris constateert dat 98,45% voor het voorstel heeft gestemd en 1,55% tegen, zodat het is aangenomen. De voorzitter stelt vast dat het bezoldigingsbeleid en de bezoldiging van de Raad van Commissarissen is gewijzigd overeenkomstig het voorstel.

De voorzitter legt uit dat de agendapunten 4., 5. en 6. geclusterd zullen worden behandeld en dat daarna eventuele vragen zullen worden beantwoord.

4. Jaarrekening 2018

De voorzitter deelt mede dat de jaarrekening over 2018 ter vaststelling wordt voorgelegd aan de algemene vergadering. De jaarrekening 2018 is goedgekeurd door de Raad van Commissarissen op 7 maart 2019. De jaarrekening 2018 is gecontroleerd door de accountant, wiens verklaring ter zake is opgenomen op de pagina's 230 tot en met 234 van het geïntegreerde jaarverslag.

De heer Weusten geeft een toelichting op de controlewerkzaamheden en de verklaring van KPMG. De heer Weusten geeft aan dat KPMG de enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekeningen van DSM heeft gecontroleerd en werkzaamheden heeft verricht inzake de duurzaamheidsverslaggeving. Hij legt uit dat de controle uitmondt in de controleverklaring als eindproduct en dat een goedkeurende verklaring is afgegeven. De heer Weusten licht toe dat dit betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft, dat zij in overeenstemming is met IFRS en Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, dat het jaarverslag en overige informatie verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële fouten bevat. Voorts merkt de heer Weusten op dat dit jaar voor het eerst een verklaring van 'redelijke mate van zekerheid' ('*reasonable assurance*') bij de *sustainability*-informatie is gegeven. Voorheen was dit '*limited assurance*'.

De heer Weusten licht toe dat bij controles door KPMG een aantal elementen van belang is. Allereerst maakt KPMG tijdens de controle een risicoanalyse gericht op die gebieden in de jaarrekening waar het risico op fouten het grootst is. Veelal zijn dit de posten met grote getallen of waarbij inschattingen van het management nodig zijn. In de verklaring is nieuw opgenomen een toelichting op de controleaanpak ten aanzien van het risico van fraude. Toegelicht zijn de risicoanalyse, de geïdentificeerde frauderisico's en de verrichte werkzaamheden op die risico's. Daarnaast is materialiteit van belang bij de bepaling van de aard, omvang en de diepgang van de controlewerkzaamheden. Bij DSM is de materialiteitsgrens voor de jaarrekening 2018 € 40 miljoen geweest. KPMG rapporteert gevonden fouten groter dan € 1,5 miljoen aan de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen.

Vanuit het oogpunt van efficiëntie maakt KPMG een keuze welke werkzaamheden zij centraal dan wel lokaal verricht. In het bijzonder goodwill, overnames, desinvesteringen, belastingen, juridische procedures en bijzondere posten probeert de accountant zoveel mogelijk centraal te doen. De selectie van te controleren lokale DSM-entiteiten is gebaseerd op de omvang van en de risico-inschatting bij deze entiteiten. In 2018 heeft dit geresulteerd in een afdekking van 73% van de omzet en 80% van de totale activa van DSM, ongeveer gelijk aan 2017. De resterende 27% van de omzet en 20% van de activa bestaan uit een groot aantal kleine entiteiten, waarbij KPMG cijferanalyses heeft uitgevoerd om vast te stellen dat er geen risico bestaat op materiële fouten in deze entiteiten.

In een aantal door KPMG geselecteerde landen voeren lokale KPMG-accountants werkzaamheden uit ten behoeve van de controle van de groep. Daarnaast zijn er in de meeste landen verplichte statutaire controles die deels door KPMG-firma's en deels door andere firma's worden uitgevoerd. De buitenlandse accountants die rapporteren voor groepsdoeleinden werken onder strikte instructies van KPMG in Nederland, worden op hun onafhankelijkheid en competenties beoordeeld en met hen is zeer frequent contact over hun bevindingen en hun rapportages. Belangrijke buitenlandse accountants en DSM-organisaties worden door het centrale team van KPMG bezocht. Het afgelopen jaar waren dat, zoals ook genoemd in de verklaring, entiteiten in de Verenigde Staten, Zwitserland, China, Brazilië en het *shared service center* in India. Bij complexe onderwerpen betreft KPMG specialisten, bijvoorbeeld op het gebied van waarderingen, automatisering, belastingen en pensioenen.

KPMG is gedurende het gehele jaar met de controle van DSM bezig en bespreekt periodiek haar bevindingen met mevrouw Matchett en de heer Sijbesma, en heeft alle Audit Committee-vergaderingen en één vergadering van de Raad van Commissarissen bijgewoond. Daarnaast heeft de heer Weusten regelmatig contact gehad met de voorzitter van het Audit Committee, de heer Ramsay. De kernpunten in de controleverklaring zijn opgenomen vanwege het financiële belang, de complexiteit en de mate van oordeelsvorming die daaraan ten grondslag ligt. Evenals vorig jaar is de waardering van de goodwill een kernpunt van de controle geweest. Als nieuw kernpunt is dit jaar opgenomen de verkoop van DSM Sinochem Pharmaceuticals, vanwege de omvang van de transactie en het financiële belang ervan in de jaarrekening. Niet meer opgenomen als kernpunt zijn de waardering van het belang in POET-DSM en het verkochte belang in Patheon.

De voorzitter bedankt de heer Weusten voor zijn toelichting en laat weten dat er na agendapunt 6. gelegenheid is om vragen te stellen.

5. a. Reserverings- en dividendbeleid
b. Vaststelling dividend van gewone aandelen over 2018

De voorzitter geeft aan dat dit agendapunt uit twee onderdelen bestaat. Onder agendapunt 5.a. wordt aangegeven dat het reserverings- en dividendbeleid ongewijzigd is ten opzichte van vorig jaar. Het reserveringsbeleid hangt nauw samen met het dividendbeleid. Het dividend dat DSM uitkeert, is afhankelijk van de omstandigheden waarin de onderneming zich bevindt, de financiële prestaties van de onderneming en andere relevante factoren. DSM streeft naar een stabiel en bij voorkeur stijgend dividend. De Raad van Bestuur kan, met goedkeuring van de Raad van Commissarissen, het voorstel doen het dividend zowel in contanten als in de vorm van gewone aandelen DSM uit te keren, naar keuze van de aandeelhouder.

Onder agendapunt 5.b wordt het voorgestelde dividend over 2018 toegelicht. Uit de jaarrekening 2018 blijkt dat over 2018 een nettowinst werd behaald van € 1.077 miljoen. Op grond van de statuten stelt de Raad van Bestuur onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen vast welk deel van de winst wordt gereserveerd. Voor het jaar 2018 is bepaald dat er een bedrag van € 665 miljoen wordt gereserveerd. Uit de rest van de winst wordt eerst het dividend uitgekeerd op de cumulatief preferente aandelen A. Deze uitkering bedraagt € 8 miljoen. Het daarna overblijvende deel van de winst staat ter beschikking van de algemene vergadering.

Met goedkeuring van de Raad van Commissarissen stelt de Raad van Bestuur de algemene vergadering voor om over 2018 een bedrag van € 2,30 per gewoon aandeel als dividend uit te keren. Rekening houdend met het in augustus 2018 uitgekeerde interim-dividend van € 0,77 per gewoon aandeel bedraagt het slotdividend € 1,53 per gewoon aandeel.

Naar keuze van de aandeelhouder zal dat slotdividend in contanten of in de vorm van gewone aandelen DSM beschikbaar worden gesteld. Dit jaar zal wederom maximaal 40% van het totale dividend in de vorm van aandelen worden uitgekeerd, dit om additionele fiscale lasten voor DSM te voorkomen. Mochten aandeelhouders gezamenlijk aangeven meer dan 40% van het totale dividend in aandelen te willen ontvangen, dan zullen deze aandeelhouders naar rato dividend in aandelen ontvangen en de rest in contanten. Het dividend zal vanaf 3 juni 2019 betaalbaar worden gesteld.

6. a. Decharge van de leden van de Raad van Bestuur
b. Decharge van de leden van de Raad van Commissarissen

De voorzitter deelt mede dat agendapunt 6 eveneens bestaat uit twee onderdelen, namelijk de decharge van de leden van de Raad van Bestuur en de decharge van de leden van de Raad van Commissarissen. De algemene vergadering kan zich daarover afzonderlijk uitspreken. De decharge betreft alle gegevens die uit de jaarrekening blijken dan wel anderszins aan de algemene vergadering bekend zijn gemaakt voordat de jaarrekening werd vastgesteld.

De voorzitter geeft vervolgens de aandeelhouders de gelegenheid om vragen te stellen over de agendapunten 4., 5. en 6.

De heer Spanjer vraagt of de accountant een patentdeskundige heeft geraadpleegd bij de waardering van de patenten.

De heer Weusten antwoordt dat eigen patenten in beginsel niet worden gewaardeerd en dat daar dus ook geen waarderingsdeskundige voor hoeft te worden geraadpleegd. Voor vaste activa die wel gewaardeerd worden, worden afhankelijk van het type activa wel waarderingspecialisten geraadpleegd. De heer Weusten voegt toe dat overgenomen patenten wel als immaterieel actief worden gewaardeerd maar dat is anders als het door DSM zelf ontwikkelde patenten zijn.

De heer Sijbesma vult nog aan dat DSM slechts een kleine waarde aan patenten op de balans heeft staan.

Mevrouw Van Lamoen merkt op dat 73% van de omzet en 80% van de activa onder de reikwijdte van de audit valt en dat dit in vergelijking met andere beursondernemingen relatief lage percentages zijn. Ze vraagt of de heer Weusten kan uitleggen of er voldoende zekerheid is verkregen over de getrouwheid van de resterende 27% van de omzet en 20% van de totale activa.

De heer Weusten legt uit dat de gehanteerde reikwijdte afhankelijk is van het type onderneming. Hij vermeldt dat een aantal grote entiteiten binnen de DSM groep bijdragen aan de eerste 73%. In het resterende percentage bevinden zich kleinere entiteiten waar in principe geen materiële fout in kan ontstaan. Om die cijfers toch nog te controleren analyseert KPMG de cijfers van die kleinere entiteiten op centraal niveau. Waar nodig worden vragen gesteld aan het management of wordt een lokale accountant ingeschakeld. Hij noemt een voorbeeld van twee jaar geleden waarin vragen zijn gesteld over een post indirecte belastingen van een entiteit die niet onder de reikwijdte van de audit viel. Hij sluit af met de mededeling dat KPMG voldoende zicht heeft op wat er in de resterende entiteiten gebeurt. De verantwoordelijkheid voor de controles en de verklaring van KPMG heeft betrekking op DSM als geheel, ondanks dat slechts een deel volledig is gecontroleerd.

De heer Koster vraagt wat in de management letter aan de Raad van Commissarissen wordt bedoeld met *'to take the pillar internal control-framework to a higher level of maturity'*.

De heer Weusten legt uit dat DSM gebruik maakt van een controle raamwerk dat bestaat uit verschillende pilaren. Deze staan genoemd op pagina 110 van het jaarverslag. De opmerking gaat over de pilaar *'Internal Control Framework'*. Het is een aanbeveling om de verrichte controles nog beter vast te leggen, zodanig dat deze voor het management en de accountant achteraf verifieerbaar zijn; de heer Weusten geeft aan dat het niet gaat over het type controles omdat die prima zijn bevonden.

De heer Koster verwijst verder naar de afdeling 'What still went wrong' in het jaarverslag waaruit hij begrijpt dat er CEO-fraude heeft plaatsgevonden bij het DSM Innovation Center. De heer Koster wil weten om welk bedrag het ging en of er binnen de organisatie wel voldoende aandacht is voor deze problematiek.

De heer Sijbesma reageert hierop dat er veel aandacht voor is en dat er geregeld testen worden gedaan om medewerkers op de kenmerken van dit soort fraude attent te maken. Ondanks dat DSM er uiteraard niet blij mee was, betrof het incident bij het DSM Innovation Center geen enorm bedrag.

De heer Stevense merkt op dat DSM een aanzienlijk aantal deelnemingen heeft, en dat de belangen in deze deelnemingen soms worden verhoogd in meerderheidsbelangen en soms worden verlaagd in minderheidsbelangen. Hij wil weten of DSM dit doet om de goodwill op de balans te verlagen. Mevrouw Matchett antwoordt dat dit nooit te maken heeft met goodwill. De achtergrond om een belang in een deelneming te verkleinen of uit te breiden verschilt per geval. DSM heeft bijvoorbeeld een aanzienlijk aantal kleinere investeringen die nauw samenhangen met innovatie omdat dit een goede manier is om toegang te krijgen tot nieuwe ontwikkelingen in de wetenschap of in innovaties.

De heer Stevense vraagt of de heer Weusten een toelichting kan geven bij de rapportage omtrent IFRS 16 en waarom de verklaring van de accountant hiernaar niet verwijst.

De heer Weusten reageert dat IFRS 16 gaat over het activeren van lease en huur op de balans en dat DSM de nieuwe standaard van IFRS 16 met ingang van 1 januari 2019 toepast. DSM heeft een analyse gedaan van de impact die invoering van IFRS 16 heeft en die analyse is gecontroleerd door KPMG. De verwachting is dat de activa met ongeveer € 200 miljoen toenemen. De heer Weusten heeft dit niet in de verklaring opgenomen omdat de mate van subjectiviteit en oordeelsvorming die hieraan ten grondslag ligt, beperkt is.

De voorzitter constateert dat er geen verdere vragen zijn en stelt daarop voor de voorstellen in stemming te brengen.

Stemmingen agendapunten 4., 5.b., 6.a. en 6.b.

De voorzitter gaat over tot stemming over agendapunt 4., de vaststelling van de jaarrekening 2018.

De secretaris opent de stemming over agendapunt 4.

De secretaris constateert dat 99,49% voor het voorstel is en 0,51% tegen, zodat het is aangenomen.

De voorzitter stelt vast dat de algemene vergadering de jaarrekening 2018 heeft vastgesteld.

De voorzitter gaat over tot stemming over agendapunt 5.b., de vaststelling van het dividend op gewone aandelen over 2018 conform het voorstel van de Raad van Bestuur. De secretaris opent de stemming over agendapunt 5.b.

De secretaris constateert dat 99,60% voor het voorstel is en 0,40% tegen, zodat het is aangenomen.

De voorzitter stelt vast dat het dividend op gewone aandelen over 2018 overeenkomstig het voorstel is vastgesteld.

Daarop volgt de stemming over agendapunt 6.a., het verlenen van decharge aan de leden van de Raad van Bestuur. De secretaris opent de stemming over agendapunt 6.a.

De secretaris constateert dat 98,78% voor het voorstel is en 1,22% tegen, zodat het is aangenomen.

De voorzitter stelt vast dat de leden van de Raad van Bestuur decharge is verleend.

Daarop volgt de stemming over agendapunt 6.b., het verlenen van decharge aan de leden van de Raad van Commissarissen. De secretaris opent de stemming over agendapunt 6.b.

De secretaris constateert dat 98,78% voor het voorstel is en 1,22% tegen, zodat het is aangenomen.

De voorzitter stelt vast dat de leden van de Raad van Commissarissen decharge is verleend.

7.a. Herbenoeming van Pauline van der Meer Mohr als lid van de Raad van Commissarissen

7.b. Benoeming van Erica Mann als lid van de Raad van Commissarissen

De voorzitter deelt mede dat agendapunt 7 bestaat uit twee onderdelen. De voorzitter deelt mede dat de Raad van Commissarissen onder agendapunt 7.a. voorstelt mevrouw Pauline van der Meer Mohr te herbenoemen als lid van de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen draagt haar voor vanwege haar brede ervaring op het gebied van Human Resources Management,

Corporate Governance en haar internationale bedrijfservaring, alsmede vanwege haar uitgebreide ervaring en haar kwaliteiten als commissaris, zoals getoond tijdens haar voorgaande termijn als commissaris en als vicevoorzitter van de Raad van Commissarissen. Met de voordracht van mevrouw Van der Meer Mohr behoudt de Raad van Commissarissen in het bijzonder zijn profiel op het gebied van *General Management, People & Organization* en Corporate Governance, Compliance en juridische zaken. Mevrouw Van der Meer Mohr is een onafhankelijk commissaris in de zin van de Nederlandse Corporate Governance Code en het Reglement van de Raad van Commissarissen. De herbenoeming geschiedt voor een periode van twee jaar, eindigend bij de sluiting van de jaarvergadering in 2021, hetgeen in overeenstemming is met de Nederlandse Corporate Governance Code.

De voorzitter vervolgt dat de Raad van Commissarissen onder agendapunt 7.b. voorstelt om mevrouw Erica Mann te benoemen als lid van de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen draagt haar voor vanwege haar langdurige ervaring op het gebied van (*infant nutrition, CPG/FMCG* en *pharma* in *science-based businesses*, alsmede haar internationale ervaring en haar ervaring met opkomende economieën. Met de benoeming van mevrouw Mann versterkt de Raad van Commissarissen in het bijzonder zijn profiel op het gebied van *general management*, strategie, marketing en sales, opkomende economieën en DSM's *Nutrition* business. Mevrouw Mann is een onafhankelijk commissaris in de zin van de Nederlandse Corporate Governance Code en het Reglement van de Raad van Commissarissen. De benoeming geschiedt voor een periode van vier jaar, eindigend bij de sluiting van de jaarvergadering in 2023.

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Mann om zich aan de vergadering voor te stellen.

Mevrouw Mann bedankt de voorzitter voor de gelegenheid zich voor te stellen, en eveneens voor de voordracht als lid van de Raad van Commissarissen. Mevrouw Mann vertelt dat zij zich tot DSM voelt aangetrokken vanwege de nadruk die DSM legt op mensen, innovatie en duurzaamheid, en dat de motivatie van DSM tot verbetering van levenskwaliteit goed aansluit op haar eigen motivatie. Ze heeft dertig jaar ervaring in diverse bedrijfstakken, zoals de farmaceutische industrie, kindervoeding en generieke geneesmiddelen. Ze heeft leiding gegeven aan bedrijven in de hele wereld, met ervaring in opkomende economieën zoals Afrika, Rusland en Brazilië. Ze heeft daarnaast bijgedragen aan de opbouw van bedrijven om deze succesvol marktaandeel te laten winnen. Tot slot geeft mevrouw Mann aan dat ze belangstelling heeft voor het digitale tijdperk en de wijze waarop dat invloed heeft op consumenten en de interactie met bedrijven.

De voorzitter bedankt mevrouw Mann en biedt de vergadering de gelegenheid om vragen te stellen over agendapunt 7.

De heer Koster heeft gezien dat mevrouw Van der Meer Mohr een aantal belangrijke functies bekleedt bij andere organisaties. Hij vraagt mevrouw Van der Meer Mohr of zij voldoende tijd heeft om haar taken als lid van de Raad van Commissarissen te vervullen.

Mevrouw Van der Meer Mohr antwoordt dat zij hier voldoende tijd voor heeft.

De heer Stevense vraagt waarom mevrouw Van der Meer Mohr herbenoemd wil worden, en hoe haar benoeming van twee jaar past binnen het rooster van aftreden. Volgend jaar treden vier van de acht leden van de Raad van Commissarissen af, en in het jaar daarop nog eens drie leden.

De heer Routs reageert dat om deze reden wordt voorgesteld mevrouw Mann als nieuw lid van de Raad van Commissarissen te benoemen. Verder is dit iets waar de Nomination Committee van de Raad van Commissarissen ook op let. Tot slot merkt hij op dat het feit dat een lid van de Raad van Commissarissen terugtreedt in beginsel niet uitsluit dat diegene beschikbaar is voor herbenoeming. Mevrouw Van der Meer Mohr vult nog aan dat haar benoemingstermijn van twee jaar te maken heeft met de Nederlandse Corporate Governance Code die bepaalt dat een commissaris na acht jaar in functie te zijn geweest voor maximaal twee keer twee jaar herbenoembaar is. Tot slot reageert mevrouw Van der Meer Mohr ten aanzien van haar motivatie dat ze DSM het mooiste bedrijf van Nederland, zo niet van de wereld, vindt.

De voorzitter constateert dat er geen verdere vragen zijn en stelt daarop voor de voorstellen in stemming te brengen.

Stemmingen agendapunten 7.a en 7.b.

De voorzitter gaat over tot de stemming over agendapunt 7.a., de herbenoeming van mevrouw Van der Meer Mohr als lid van de Raad van Commissarissen. De secretaris opent de stemming over punt 7.a.

De secretaris constateert dat 99,90% voor het voorstel heeft gestemd en 0,10% tegen, zodat het is aangenomen. De voorzitter stelt vast dat mevrouw Van der Meer Mohr is herbenoemd als lid van de Raad van Commissarissen, en feliciteert haar met haar herbenoeming.

De voorzitter gaat over tot de stemming over agendapunt 7.b., de benoeming van mevrouw Mann als lid van de Raad van Commissarissen. De secretaris opent de stemming over punt 7.b.

De secretaris constateert dat 99,90% voor het voorstel heeft gestemd en 0,10% tegen, zodat het is aangenomen. De voorzitter stelt vast dat mevrouw Mann is benoemd als lid van de Raad van Commissarissen en feliciteert ook haar met haar benoeming.

8. Herbenoeming van de externe accountant

De voorzitter geeft aan dat KPMG Accountants N.V. tijdens de algemene vergadering van 2014 is benoemd als accountant voor een initiële periode van drie jaar, voor 2015, 2016 en 2017. Tijdens de algemene vergaderingen van 2017 en 2018 werd KPMG Accountants N.V. herbenoemd voor 2018, respectievelijk 2019. In overeenstemming met de DSM-policy en in lijn met de Nederlandse Corporate Governance Code heeft het Audit Committee de externe accountant dit jaar geëvalueerd. De uitkomst van deze evaluatie was positief en hieruit bleek dat KPMG een robuust auditproces hanteert.

Op grond van de aanbeveling van het Audit Committee van de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur, stelt de Raad van Commissarissen voor KPMG Accountants N.V. als accountant te herbenoemen en opdracht te geven voor de uitvoering van de controle voor het jaar 2020.

De voorzitter biedt de vergadering de gelegenheid om vragen te stellen.

Mevrouw Van Lamoen vraagt of de Raad van Commissarissen een toelichting kan geven bij de belangrijkste evaluatiecriteria en bevindingen van het evaluatieproces.

De heer Ramsay (voorzitter van de Audit Committee) licht toe dat de evaluatie wordt verricht in twee fasen. Driejaarlijks vindt een uitgebreide evaluatie plaats onder een uitgebreide groep DSM medewerkers die betrokken zijn bij de accountantscontrole. In de tussenliggende jaren vindt op management niveau een evaluatie plaats. De belangrijkste criteria zijn efficiëntie, effectiviteit, de mate van begrip van de accountant van de vraagstukken van DSM, de mate waarin de accountant in staat is om een beoordeling uit te voeren van de interne controlemechanismen en *checks and balances* en in hoeverre de accountant contact onderhoudt met de DSM medewerkers om vast te stellen wat verbeterd dient te worden. KPMG heeft bewezen een effectieve controle uit te oefenen, en vandaar de positieve beoordeling.

De voorzitter constateert dat er geen verdere vragen zijn en stelt daarop voor het voorstel in stemming te brengen.

Stemming agendapunt 8.

De voorzitter gaat over tot stemming over agendapunt 8., de herbenoeming van de externe accountant. De secretaris opent de stemming over punt 8.

De secretaris constateert dat 99,76% voor het voorstel heeft gestemd en 0,24% tegen, zodat het is aangenomen. De voorzitter stelt vast dat de vergadering heeft ingestemd met de herbenoeming van de externe accountant.

9.a. Aanwijzing van de Raad van Bestuur als bevoegd orgaan tot uitgifte van een maximum van 10% aan gewone aandelen en tot uitsluiting van voorkeursrechten

De voorzitter geeft aan dat de agendapunten 9.a., 9.b., 10. en 11. van meer technische aard zijn en geclusterd zullen worden behandeld. Daarna zullen eventuele vragen worden beantwoord.

Voorgesteld wordt de Raad van Bestuur aan te wijzen als bevoegd orgaan tot (i) uitgifte van gewone aandelen, daaronder begrepen het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen, zoals geregeld in artikel 10 van de statuten met dien verstande dat deze bevoegdheid van de Raad van Bestuur beperkt is tot een nominaal bedrag aan aandelen dat gelijk is aan 10% van het geplaatste kapitaal op het moment van uitgifte en (ii) in verband daarmee tot beperking of uitsluiting van het voorkeursrecht bij de uitgifte van die gewone aandelen of het verlenen van rechten tot het nemen van gewone aandelen zoals geregeld in artikel 11 van de statuten, tot een tijdstip gelegen 18 maanden na de datum van deze jaarvergadering (derhalve tot en met 8 november 2020).

9.b. Aanwijzing van de Raad van Bestuur als bevoegd orgaan tot uitgifte van een additionele 10% aan gewone aandelen in verband met een claimemissie

Voorgesteld wordt de Raad van Bestuur aan te wijzen als bevoegd orgaan tot (i) uitgifte van gewone aandelen zoals geregeld in artikel 10 van de statuten in verband met een claimemissie, met dien verstande dat deze bevoegdheid van de Raad van Bestuur beperkt is tot een nominaal bedrag aan aandelen dat gelijk is aan 10% van het geplaatste kapitaal op het moment van uitgifte, en (ii) in verband daarmee tot beperking of uitsluiting van het wettelijke voorkeursrecht van bestaande aandeelhouders bij de uitgifte van die gewone aandelen zoals geregeld in artikel 11 van de statuten, voor zover de Raad van Bestuur een dergelijke beperking of uitsluiting of andere regeling noodzakelijk of doelmatig acht in verband met een claimemissie, doch waarbij bestaande aandeelhouders die daarvoor in aanmerking komen contractuele voorkeursrechten op nieuwe aandelen verkrijgen in verhouding tot de door hen gehouden aandelen, zulks in overeenstemming met de bestaande claimemissie praktijk, tot een tijdstip gelegen 18 maanden na de datum van deze jaarvergadering (derhalve tot en met 8 november 2020).

10. Machtiging van de Raad van Bestuur inzake verkrijging door de vennootschap van eigen aandelen

Aan de algemene vergadering wordt voorgesteld machtiging te verlenen aan de Raad van Bestuur tot het verkrijgen van eigen aandelen als bedoeld in artikel 13 van de statuten door aankoop ter beurze of anderszins voor een tijdvak van 18 maanden, te rekenen vanaf de datum van deze algemene vergadering (derhalve tot en met 8 november 2020), tot een maximum van 10% van het geplaatste kapitaal zoals dit blijkt uit de jaarrekening 2018, onder de voorwaarde dat de onderneming niet meer aandelen in voorraad zal houden dan maximaal 10% van het geplaatste kapitaal. De inkoop kan plaatsvinden - voor wat betreft de gewone aandelen - voor een prijs die ligt tussen de nominale waarde en de openingskoers op de beurs van Euronext Amsterdam op de dag van inkoop, vermeerderd met 10% en - voor wat betreft de cumulatief preferente aandelen A - voor een prijs die ligt tussen de nominale waarde en de in artikel 32 lid 3 van de statuten bedoelde berekeningsgrondslag, vermeerderd met 10%. De prijsbandbreedte maakt het de vennootschap mogelijk om ook onder zeer veranderlijke marktomstandigheden op een adequate manier aandelen te kunnen inkopen.

De machtiging van de Raad van Bestuur met betrekking tot de inkoop van eigen aandelen kan door de algemene vergadering worden ingetrokken.

De voorgestelde machtiging zal de op 9 mei 2018 verleende machtiging vervangen.

11. Vermindering van het geplaatst kapitaal door intrekking van aandelen

De Raad van Bestuur stelt voor, met inachtneming van het bepaalde in artikel 14 van de statuten en met goedkeuring van de Raad van Commissarissen, dat de algemene vergadering besluit tot vermindering van het geplaatste kapitaal door intrekking van eigen aandelen tot maximaal het aantal dat door de vennootschap is of zal worden ingekocht. Hierdoor wordt de vennootschap in staat gesteld haar kapitaalstructuur verder te optimaliseren.

Het op grond van dit besluit in te trekken aantal aandelen zal, in één of meer tranches, worden vastgesteld door de Raad van Bestuur en is beperkt tot een maximum van 10% van het geplaatste kapitaal zoals dit blijkt uit de jaarrekening 2018. Het bedrag van de kapitaalvermindering zal telkenmale blijken uit het daartoe strekkende besluit van de Raad van Bestuur, dat wordt gedeponeerd bij het Handelsregister.

De kapitaalvermindering zal geschieden met inachtneming van de daarvoor geldende wet- en regelgeving en de statuten.

De voorzitter biedt de vergadering de gelegenheid om vragen te stellen over de agendapunten 9.a, 9.b., 10. en 11.

De heer Spanjer vraagt of het bestuur bij het voorgestelde agendapunt 9.b. tot aanwijzing van de Raad van Bestuur als bevoegd orgaan tot uitgifte van een additionele 10% aan gewone aandelen in verband met een claimemissie, eveneens bevoegd is tot uitsluiting van voorkeursrechten.

De heer Sijbesma reageert dat de Raad van Bestuur onder het voorgestelde agendapunt 9.b. inderdaad bevoegd is tot uitsluiting van de wettelijke voorkeursrechten bij een dergelijke uitgifte. Tegelijkertijd zullen de bestaande aandeelhouders die daarvoor in aanmerking komen contractuele voorkeursrechten op nieuwe aandelen verkrijgen in verhouding tot de door hen gehouden aandelen.

De voorzitter constateert dat er geen verdere vragen zijn en stelt daarop voor de voorstellen in stemming te brengen.

Stemmingen agendapunten 9.a., 9.b., 10. en 11.

De voorzitter gaat over tot stemming over agendapunt 9.a., de aanwijzing van de Raad van Bestuur als bevoegd orgaan tot uitgifte van een maximum van 10% aan gewone aandelen en tot uitsluiting van voorkeursrechten. De secretaris opent de stemming over agendapunt 9.a.

De secretaris constateert dat 86,32% voor het voorstel heeft gestemd en 13,68% tegen, zodat het is aangenomen. De voorzitter stelt vast dat de vergadering de Raad van Bestuur heeft aangewezen als bevoegd orgaan tot uitgifte van een maximum van 10% aan gewone aandelen en tot uitsluiting van voorkeursrechten overeenkomstig het voorstel.

De voorzitter gaat over tot stemming over agendapunt 9.b., de aanwijzing van de Raad van Bestuur als bevoegd orgaan tot uitgifte van een additionele 10% aan gewone aandelen in verband met een claimemissie. De secretaris opent de stemming over agendapunt 9.b.

De secretaris constateert dat 86,84% voor het voorstel heeft gestemd en 13,16% tegen, zodat het is aangenomen. De voorzitter stelt vast dat de vergadering de Raad van Bestuur heeft aangewezen als bevoegd orgaan tot uitgifte van een additionele 10% aan gewone aandelen in verband met een claimemissie overeenkomstig het voorstel.

De voorzitter gaat over tot stemming over agendapunt 10., de machtiging van de Raad van Bestuur inzake verkrijging door de vennootschap van eigen aandelen. De secretaris opent de stemming over agendapunt 10.

De secretaris constateert dat 99,02% voor het voorstel heeft gestemd en 0,98% tegen, zodat het is aangenomen. De voorzitter stelt vast dat de vergadering de Raad van Bestuur de machtiging heeft verleend inzake verkrijging van eigen aandelen overeenkomstig het voorstel.

De voorzitter gaat over tot stemming over agendapunt 11, de vermindering van het geplaatst kapitaal door intrekking van aandelen. De secretaris opent de stemming over agendapunt 11.

De secretaris constateert dat 99,16% voor het voorstel heeft gestemd en 0,84% tegen, zodat het is aangenomen. De voorzitter constateert dat de vergadering heeft besloten tot kapitaalvermindering conform het voorstel van de Raad van Bestuur.

12. Rondvraag

De voorzitter geeft de aandeelhouders de gelegenheid om eventuele andere vragen te stellen.

De heer Koster vraagt de heer Sijbesma naar zijn ambities om CEO van DSM te blijven. Daarnaast vraagt hij de Raad van Commissarissen welke acties zij onderneemt om een opvolger voor de heer Sijbesma te vinden.

De heer Routs reageert dat de opvolging van de heer Sijbesma één van de belangrijkste taken van de Raad van Commissarissen is. Het is een onderwerp dat continu op de agenda van de Nomination Committee van de Raad van Commissarissen staat. De heer Sijbesma vult aan dat hij zijn rol als CEO van DSM nog steeds met veel plezier vervult.

De heer Spanjer herhaalt zijn eerdere vraag of de bezoldiging van de Raad van Commissarissen niet elk jaar op de agenda kan worden geplaatst om te voorkomen dat er na verloop van jaren een grote verhoging van de bezoldiging van de Raad van Commissarissen op de agenda staat.

De heer Routs antwoordt dat dit ongebruikelijk is en hij niet van plan is de bezoldiging van de Raad van Commissarissen elk jaar op de agenda te plaatsen.

De heer Stevense vraagt naar aanleiding van de opmerking over de opvolging van de heer Sijbesma en de steeds ouder wordende beroepsbevolking, aandacht voor het blijven investeren in oudere medewerkers.

De heer Sijbesma antwoordt dat duurzame inzetbaarheid van medewerkers één van de speerpunten op het gebied van HR is. DSM verricht daarom periodieke controles ten aanzien van de mentale en fysieke gezondheid van haar medewerkers.

De heer Duijvestein vraagt of DSM de doelstelling heeft de jaarvergadering eerder in het jaar te plannen. Hij geeft aan dat het belangrijk is dat medewerkers van DSM zich bezig houden met het huidige boekjaar in plaats van het vorige boekjaar en dat iedereen baat heeft bij een snelle financiële verslaglegging en vroege jaarvergadering.

De heer Sijbesma antwoordt dat bij het plannen van de jaarlijkse vergadering van aandeelhouders rekening moet worden gehouden met de daarvoor geldende wettelijke termijnen en dat daarnaast op het moment van oproeping van de jaarvergadering ook de jaarrekening met bijbehorende documentatie afgerond dient te zijn. Ondanks dat dit niet bovenaan zijn prioriteitenlijst staat, geeft de heer Sijbesma aan begrip te hebben voor het opgebrachte argument.

Mevrouw Van Haastrecht bedankt iedereen binnen DSM voor de inzet en het bereikte resultaat in 2018. Ze vervolgt met een aantal vragen. In de eerste plaats vraagt mevrouw Van Haastrecht welke zoutvervangers momenteel worden ontwikkeld door DSM. Ten tweede vraagt ze welke activiteiten DSM verricht voor de ontwikkeling van vleesvervangende producten, en welk onderzoek DSM heeft gedaan naar de verstoring van de biodiversiteit en de voedselketen in het Veramaris-project. Mevrouw Van Haastrecht vraagt tot slot wat DSM doet aan digitalisering.

De heer Sijbesma antwoordt op de eerste vraag dat DSM al een aantal zout vervangende producten maakt zodat het zoutgehalte in voeding kan worden verlaagd en consumenten toch dezelfde zoute smaak blijven proeven, en dat DSM werkt aan de verdere ontwikkeling van zoutvervangers. Ten



tweede vertelt de heer Sijbesma dat DSM zich ook al bezig houdt met de ontwikkeling van vleesvervangers zoals vervangers gemaakt op basis van proteïnen uit planten, waarover in de komende jaren misschien nadere aankondigingen zullen worden gedaan. Ten derde herhaalt hij dat biodiversiteit een aandachtspunt is. In het Veramaris-project worden algen vermenigvuldigd met behulp van een fermentor; deze techniek verstoort de biodiversiteit en de voedselketen daarom juist niet. Tot slot bevestigt hij dat DSM in toenemende mate aandacht besteedt aan digitalisering.

De heer Boom vraagt of DSM een aandelensplitsing overweegt vanwege de aanzienlijke stijging van de beurskoers. De heer Sijbesma antwoordt dat DSM periodiek overweegt of een aandelensplitsing dient te worden uitgevoerd.

13. Sluiting

Wanneer er geen verdere vragen meer zijn, gaat de voorzitter over tot sluiting van de vergadering om 17:31 uur. Hij sluit af met een aantal huishoudelijke mededelingen, waaronder de mededeling dat de algemene vergadering van 2020 op vrijdag 8 mei zal worden gehouden.